

ΕΘΝΙΚΟΝ ΚΑΙ ΚΑΠΟΔΙΣΤΡΙΑΚΟΝ ΠΑΝΕΠΙΣΤΗΜΙΟΝ ΑΘΗΝΩΝ
ΤΜΗΜΑ ΘΕΑΤΡΙΚΩΝ ΣΠΟΥΔΩΝ
ΠΑΝΕΠΙΣΤΗΜΙΟΥΠΟΛΗ ΖΩΓΡΑΦΟΥ
157 84 ΑΘΗΝΑ

ΕΠΙΣΤΗΜΟΝΙΚΟ ΣΥΜΠΟΣΙΟ

«Μετάφραση και περιοδικός τύπος στον 19ο αιώνα»

Αθήνα, 13-14 Νοεμβρίου 2015

Πρόγραμμα εργασιών

Κτήριο «Κωστής Παλαμάς»
(Ακαδημίας 48 & Σίνα)

«ΘΑΛΗΣ»

«Χρυσαλλίς»

Πολιτισμικές διαμεσολαβήσεις
και διαμόρφωση του 'εθνικού χαρακτήρα'
στον περιοδικό τύπο του 19ου αιώνα

Ευρωπαϊκή Ένωση
Ευρωπαϊκό Κοινωνικό Ταμείο

ΕΠΙΧΕΙΡΗΣΙΑΚΟ ΠΡΟΓΡΑΜΜΑ
ΕΚΠΑΙΔΕΥΣΗ ΚΑΙ ΔΙΑ ΒΙΟΥ ΜΑΘΗΣΗ
επένδυση στην κοινωνία της γνώσης

ΥΠΟΥΡΓΕΙΟ ΠΑΙΔΕΙΑΣ ΚΑΙ ΘΡΗΣΚΕΥΜΑΤΩΝ
ΕΙΔΙΚΗ ΥΠΗΡΕΣΙΑ ΔΙΑΧΕΙΡΙΣΗΣ

Με τη συγχρηματοδότηση της Ελλάδας και της Ευρωπαϊκής Ένωσης

ΕΥΡΩΠΑΪΚΟ ΚΟΙΝΩΝΙΚΟ ΤΑΜΕΙΟ
Πρόγραμμα για την ανάπτυξη

ΕΘΝΙΚΟΝ ΚΑΙ ΚΑΠΟΔΙΣΤΡΙΑΚΟΝ ΠΑΝΕΠΙΣΤΗΜΙΟΝ ΑΘΗΝΩΝ
ΤΜΗΜΑ ΘΕΑΤΡΙΚΩΝ ΣΠΟΥΔΩΝ
ΠΑΝΕΠΙΣΤΗΜΙΟΥΠΟΛΗ ΖΩΓΡΑΦΟΥ
157 84 ΑΘΗΝΑ

ΕΠΙΣΤΗΜΟΝΙΚΟ ΣΥΜΠΟΣΙΟ

«Μετάφραση και περιοδικός τύπος στον 19ο αιώνα»

Αθήνα, 13-14 Νοεμβρίου 2015

Πρόγραμμα εργασιών

Κτήριο «Κωστής Παλαμάς»
(Ακαδημίας 48 & Σίνα)

Παρασκευή 13 Νοεμβρίου

11.00' -11.30': Προσέλευση Συνέδρων

11.30' -11.40': Χαιρετισμοί

- Καθηγήτρια Άννα Ταμπάκη, Πρόεδρος ΤΘΣ, ΕΚΠΑ, Συντονίστρια του προγράμματος «Θαλής» - «Χρυσάλλης»

Έναρξη των εργασιών

Α΄ Συνεδρία

Πρόεδροι: Γεωργία Γκότση, Σοφία Ντενίση

- 11.40' -12.00': **Φίλιππος Παπάς**, Χαρτογραφώντας το μεταφραστικό πεδίο σε μεγάλη κλίμακα: έντυπα, πόλεις, γλώσσες, ρεπερτόριο
- 12.00' -12.20': **Μαρία Σεχοπούλου**, Απόπειρες μεταφραστικής ανανέωσης στον περιοδικό τύπο των τελών του 19ου αιώνα. Η πρώτη εμφάνιση μιας... τολμηρής σκανδιναβής δεσποινίδος
- 12.20' -12.40': **Αριστέα Κομνηνέλλη**, *Περίοδος της Γης εν ημέραις ογδοήκοντα*, η μετάφραση του Άγγελου Βλάχου του μυθιστορήματος του Ιουλίου Βερν στο περιοδικό *Εστία*
- 12.40' -13.00': **Κυριακή Αθανασιάδου**, Γυναικείες απεικονίσεις στην πρόσληψη και τη μετάφραση του αρχαίου δράματος. Η *Μήδεια* του Ευριπίδη και του Ernest Legouvé
- 13.00' -13.20': **Γιώργος Ν. Βλαχάκης**, Δημιουργώντας «ελληνική» επιστήμη. Οι μεταφράσεις επιστημονικών κειμένων στα περιοδικά του 19ου αιώνα
- 13.20' -13.50': Συζήτηση
- 14.00' -15.00': Διάλειμμα – Ελαφρύ Γεύμα

Β΄ Συνεδρία

Πρόεδροι: Νάσος Βαγενάς, Δέσποινα Προβατά

- 15.00' -15.20': **Λάμπρος Βαρελάς**, Λίγα ακόμη για τις ελληνικές περιπέτειες του Μπαλζάκ στον 19ο αιώνα

- 15.20' -15.40': **Σοφία Ντενίση**, Τα «ταξίδια» του Γκιούλλιβερ μέσω της ευρωπαϊκής θάλασσας στη χώρα των ελληνικών μεταφράσεων του 19ου αιώνα
- 15.40' -16.00': **Χάρης Ξανθουδάκης**, Μια ελληνική μετάφραση του λήμματος «Musik» του J. G. Sulzer στον *Λόγιο Ερμή*
- 16.00' -16.20': **Γεωργία Γκότση**, Elizabeth Mayhew Edmonds: Η ελληνική ηθογραφία στην αγγλική μεταφραστική σκηνή
- 16.20' -16.50': Συζήτηση
- 16.50' -17.15': Διάλειμμα

1ο Εργαστήριο

- 17.30' -19.00': **Πολιτισμικές ζυμώσεις: γραμματειακά γένη, λογοτεχνικά και ιδεολογικά ρεύματα**
 Συντονιστές: Ευριπίδης Γαρανούδης, Στέση Αθήνη
 Παρεμβάσεις: Σοφία Γκίνκο, Κατερίνα Τσιούμα, Μαρία Χαρίτου, Νίκος Φαλαγκάς
 Συνομιλητές: τα μέλη της 1ης ΚΕΟ και της «Χρυσαλλίδας»

Τέλος συνεδρίας

Σάββατο 14 Νοεμβρίου

2ο Εργαστήριο

- 11.00' -12.30': **Η πρόσληψη των δραματουργικών ειδών (συγγραφείς, ιδεολογικά και αισθητικά ρεύματα, θεωρία του δράματος)- λυρικό θέατρο**
 Συντονίστριες: Χρυσόθεμις Βασιλάκου, Αλεξία Αλτουβά
 Παρεμβάσεις: Κατερίνα Διακουμοπούλου, Αλέξανδρος Κατσιγιάννης, Αύρα Ξεπαπαδάκου, Βάνια Παπανικολάου
 Συνομιλητές: τα μέλη της 2ης ΚΕΟ και της «Χρυσαλλίδας»
- 12.30' -13.00': Διάλειμμα

3ο Εργαστήριο

- 13.00' -14.30': **Θεωρήσεις διαπολιτισμικών σχέσεων και μεταφορών: Η εθνική γραμματεία ανάμεσα στο ξένο και στο οικείο**
 Συντονιστές: Αλεξάνδρα Λιανέρη, Γιώργος Βάρσος

Παρεμβάσεις: Κατερίνα Καρακάση, Αγγελική Σπυροπούλου, Παναγιώτης Αντωνόπουλος, Γιώργος Κοτελίδης, Ζωή Μαυρίδου

Συνομιλητές: τα μέλη της 3ης ΚΕΟ και της «Χρυσασπίδας»

14.30' -15.30': Διάλειμμα – Ελαφρύ Γεύμα

Καταληκτική Ομιλία

15.50' -16.20': **Ευαγγελία Stead**, Μέθοδοι προσέγγισης και σύγκρισης των περιοδικών στην Ευρώπη

16.20' -16.30': Συζήτηση

16.30' -16.50': Απολογισμός του προγράμματος (Άννα Ταμπάκη)

Τέλος των εργασιών

ΚΑΤΑΛΟΓΟΣ ΟΜΙΛΗΤΩΝ

ΑΘΑΝΑΣΙΑΔΟΥ Κυριακή, Υποψήφια διδάκτωρ, Τμήμα Φιλολογίας, Α.Π.Θ.
(kyriakiathana@gmail.com)

ΑΘΗΝΗ Στέση, Επίκουρη Καθηγήτρια Νεοελληνικής Φιλολογίας, Τμήμα Φιλολογίας, Πανεπιστήμιο Πατρών (athini@upatras.gr)

ΑΛΤΟΥΒΑ Αλεξία, Λέκτορας θεατρολογίας, Τμήμα Θεατρικών Σπουδών, Ε.Κ.Π.Α.
(alexaltou@theatre.uoa.gr)

ΑΝΤΩΝΟΠΟΥΛΟΣ Παναγιώτης, Υποψήφιος διδάκτορας Νεοελληνικής Φιλολογίας, Πανεπιστήμιο Κρήτης (pantonopoulos2003@yahoo.gr)

ΒΑΓΕΝΑΣ Νάσος, Ομότιμος Καθηγητής, Τμήμα Θεατρικών Σπουδών, Ε.Κ.Π.Α.
(nasosvagenas@hotmail.com)

ΒΑΡΕΛΑΣ Λάμπρος, Επίκουρος Καθηγητής Νεοελληνικής Φιλολογίας, Τμήμα Φιλολογίας, Α.Π.Θ.
(lambrosvar@yahoo.gr)

ΒΑΡΣΟΣ Γιώργος, Επίκουρος Καθηγητής, Τμήμα Γαλλικής Γλώσσας και Φιλολογίας, Ε.Κ.Π.Α.
(gjvarsos@otenet.gr)

ΒΛΑΧΑΚΗΣ Γεώργιος, Επίκουρος Καθηγητής, Ελληνικό Ανοικτό Πανεπιστήμιο
(gvlahakis@yahoo.com)

ΓΑΡΑΝΤΟΥΔΗΣ Ευριπίδης, Καθηγητής Νεοελληνικής Φιλολογίας, Τμήμα Φιλολογίας, Ε.Κ.Π.Α.
(egaran@phil.uoa.gr)

ΓΚΙΝΚΟ Σοφία, Υποψήφια διδάκτωρ, Τμήμα Φιλολογίας, Πανεπιστήμιο Πατρών
(gnsafia@gmail.com)

ΓΚΟΤΣΗ Γεωργία, Αναπληρώτρια Καθηγήτρια, Τμήμα Φιλολογίας, Πανεπιστήμιο Πατρών
(gotsi@upatras.gr)

ΔΙΑΚΟΥΜΟΠΟΥΛΟΥ-ΖΑΡΑΜΠΟΥΚΑ Κατερίνα, Διδάκτωρ Τμήματος Κοινωνιολογίας, Πάντειο Πανεπιστήμιο, Διδάσκουσα στο Πανεπιστήμιο Μακεδονίας (k_diakoumopoulou@yahoo.gr)

ΚΑΡΑΚΑΣΗ Κατερίνα, Επίκουρη Καθηγήτρια, Τμήμα Γερμανικής Γλώσσας και Φιλολογίας, Ε.Κ.Π.Α.
(katerina.karakassi@gmail.com)

ΚΑΤΣΙΓΙΑΝΝΗΣ Αλέξανδρος, Διδάκτωρ Νεοελληνικής Φιλολογίας, Πανεπιστήμιο Κρήτης
(alexanderkatsigiannis@gmail.com)

ΚΟΜΝΗΝΕΛΛΗ Αριστέα, Υποψήφια διδάκτωρ, Τμήμα Γαλλικής Γλώσσας και Φιλολογίας, Ε.Κ.Π.Α.
(ariskom@otenet.gr)

ΚΟΤΕΛΙΔΗΣ Γεώργιος, Υποψήφιος διδάκτωρ, Τμήμα Γερμανικής Γλώσσας και Φιλολογίας, Ε.Κ.Π.Α.
(kotelides@yahoo.com)

ΛΙΑΝΕΡΗ Αλεξάνδρα, Επίκουρη Καθηγήτρια, Τμήμα Φιλολογίας, Α.Π.Θ. (alianeri@gmail.com)

ΜΑΥΡΙΔΟΥ Ζωή, Μεταπτυχιακή φοιτήτρια, Τμήμα Φιλολογίας, Α.Π.Θ. (zmavrido@gmail.com)

ΝΤΕΝΙΣΗ Σοφία, Αναπληρώτρια καθηγήτρια, Τμήμα Θεωρίας και Ιστορίας της Τέχνης, Ανωτάτη
Σχολή Καλών Τεχνών (sdenissi@otenet.gr)

ΞΑΝΘΟΥΔΑΚΗΣ Χάρης, Καθηγητής, Τμήμα Μουσικών Σπουδών, Κοσμήτορας της Σχολής Μουσικής
και Οπτικοακουστικών Τεχνών, Ιόνιο Πανεπιστήμιο (xanthoud@ionio.gr)

ΞΕΠΑΠΑΔΑΚΟΥ Αύρα, Λέκτωρ του Τμήματος Φιλολογίας, Πανεπιστήμιο Κρήτης (avraxe@gmail.com)

ΠΑΠΑΝΙΚΟΛΑΟΥ Βάνια, Διδάκτωρ Θεατρολογίας, Πανεπιστήμιο Κρήτης
(vania.papanikolaou@gmail.com)

ΠΑΠΠΑΣ Φίλιππος, Διδάκτωρ νεοελληνικής φιλολογίας Πανεπιστημίου Κρήτης, Μεταδιδακτορικός
ερευνητής Νεοελληνικής Λογοτεχνίας, Πανεπιστήμιο Ιωαννίνων (pappasphilippos@gmail.com)

ΣΕΧΟΠΟΥΛΟΥ Μαρία, Διδάκτωρ θεατρολογίας του Τμήματος Θεατρικών Σπουδών, Ε.Κ.Π.Α.
(marsehop@yahoo.com)

ΣΠΥΡΟΠΟΥΛΟΥ Αγγελική, Επίκουρη Καθηγήτρια, Τμήμα Θεατρικών Σπουδών, Πανεπιστήμιο Πελο-
ποννήσου (angelikispiropoulou@hotmail.com)

ΣΤΑΜΑΤΟΠΟΥΛΟΥ-ΒΑΣΙΛΑΚΟΥ Χρυσόθεμις, Καθηγήτρια, Τμήμα Θεατρικών Σπουδών, Ε.Κ.Π.Α.
(evasilakou@theatre.uoa.gr)

STEAD Evangelia, Καθηγήτρια Συγκριτικής Γραμματολογίας, Université de Versailles Saint-Quentin
(UVSQ) – Διευθύντρια του Σεμιναρίου T.I.G.R.E., École Normale Supérieure, Παρίσι
(evanghelia.stead@uvsq.fr)

ΤΑΜΠΑΚΗ Άννα, Καθηγήτρια θεατρολογίας – ιστορίας του θεάτρου, Τμήμα Θεατρικών Σπουδών,
Ε.Κ.Π.Α. (atabaki@theatre.uoa.gr)

ΤΣΙΟΥΜΑ Κατερίνα, ΜΔΕ, Τμήμα Φιλολογίας, Πανεπιστήμιο Πατρών (psipsinelle@gmail.com)

ΧΑΡΙΤΟΥ Μαρία, ΜΔΕ, Τμήμα Φιλολογίας, Πανεπιστήμιο Πατρών (mcharitou@upatras.gr)

ΦΑΛΑΓΚΑΣ Νίκος, Διδάκτωρ Βυζαντινών και Νεοελληνικών Σπουδών, King's College London
(nikos.falagkas@googlemail.com)

ΠΕΡΙΛΗΨΕΙΣ ΑΝΑΚΟΙΝΩΣΕΩΝ

Κυριακή Αθανασιάδου

Γυναικείες απεικονίσεις στην πρόσληψη και τη μετάφραση του αρχαίου δράματος. Η *Μήδεια* του Ευριπίδη και του Ernest Legouvé

Το 1865 δημοσιεύεται στις σελίδες του περιοδικού *Χρυσολίς* μια κριτική για την παράσταση της *Μήδειας* του Legouvé συνοδευόμενη από μία συγκριτική μελέτη των δύο τραγωδιών. Η «διασκευή» του Legouvé σκηνοθετεί έναν γυναικείο χαρακτήρα «όπως οὐν ἡπιώτερον ἐκείνου τοῦ Εὐριπίδου», ενώ παράλληλα τονίζει την ετερότητα της Μήδειας και αναδεικνύει ποικίλες απεικονίσεις του γυναικείου φύλου. Τρία χρόνια αργότερα, το 1868, η πρώτη μετάφραση της ευριπίδειας *Μήδειας* επικεντρώνεται και αυτή στο γυναικείο φύλο, μέσω των παρατηρήσεων που κάνουν οι δύο μεταφραστές στην εισαγωγή τους αλλά και μέσα από τις επιλογές τους στην απόδοση του αρχαίου κειμένου. Η πρόσληψη του μύθου της Μήδειας καθώς επίσης και οι μεταφραστικές επιλογές προδίδουν τη σχέση των δύο κειμένων με το πρωτότυπο, ενώ συγχρόνως αποκαλύπτουν την τοποθέτησή των δημιουργών απέναντι στη παραδοσιακή κατασκευή του γυναικείου φύλου. Πώς εγγράφεται η ευριπίδεια *Μήδεια* στο κείμενο του Legouvé και ποιες είναι οι εικόνες γυναικών που κομίζει κάθε νέο *πρωτότυπο* κείμενο; Πώς η ενδογλωσσική μετάφραση γίνεται φορέας ιδεολογικών τοποθετήσεων και ποιο είναι το πλέγμα των σχέσεων που αναπτύσσονται μεταξύ διασκευής και μετάφρασης; Ερωτήματα σαν και αυτά βρίσκουν απάντηση μέσα από τον διάλογο που ανοίγεται μεταξύ της «νέας-πρωτότυπης» *Μήδειας* του γάλλου συγγραφέα και της νεοελληνικής απόδοσης της τραγωδίας του Ευριπίδη.

Λάμπρος Βαρελάς

Λίγα ακόμη για τις ελληνικές περιπέτειες του Μπαλζάκ στον 19ο αιώνα

Η προτεινόμενη ανακοίνωση θα παρουσιάσει άγνωστα στοιχεία από εκδόσεις, από τον περιοδικό και τον ημερήσιο τύπο του 19ου αιώνα, τα οποία φωτίζουν λίγο περισσότερο τις «ελληνικές περιπέτειες του Μπαλζάκ». Θα συνεχίσει δηλαδή, με την ελπίδα να προσθέσει χρήσιμα στοιχεία, πληροφορίες και εκτιμήσεις, τις πλούσιες σχετικές εργασίες της Μαρίας Τσούτσουρα («Οι ελληνικές περιπέτειες του Μπαλζάκ», *Το Βήμα*, 30.5.1999) και του Δημήτρη Αγγελάτου («Τύχες»

του Balzac στο β΄ ήμισυ του νεοελληνικού 19ου αιώνα», *Νεοελληνική λογοτεχνία και κριτική από τον Διαφωτισμό έως σήμερα. Πρακτικά ΙΓ΄ Διεθνούς επιστημονικής συνάντησης του Τομέα ΜΝΕΣ – ΑΠΘ. Μνήμη Παν. Μουλλά, Σοκόλης-Κουλεδάκης 2014*, σσ. 258-272).

Γιώργος Ν. Βλαχάκης

Δημιουργώντας «ελληνική» επιστήμη. Οι μεταφράσεις επιστημονικών κειμένων στα περιοδικά του 19ου αιώνα

Το ενδιαφέρον για την επιστήμη στο ανεξάρτητο ελληνικό κράτος αποτελεί στοιχείο της προσπάθειας συμπίεσης με την Ευρώπη μέσα στο πλαίσιο της νεωτερικότητας που χαρακτήριζε τις ποικίλες προσπάθειες συγκρότησης θεσμών. Αυτό το ενδιαφέρον καταγράφεται μεταξύ άλλων και σε άρθρα που δημοσιεύονται στον περιοδικό τύπο της εποχής και τα οποία σε ένα μεγάλο μέρος τους αποτελούν μεταφράσεις αντίστοιχων δημοσιευμάτων που αρχικά είδαν το δια του τύπου φως σε ευρωπαϊκά έντυπα.

Στην παρούσα ανακοίνωση θα επιχειρηθεί η καταγραφή και κατηγοριοποίησή τους μέσω μιας σχετικής στατιστικής ανάλυσης καθώς και η συζήτηση για το πως και σε ποιο βαθμό συνέβαλαν στη διαμόρφωση μιας αισιόδοξης εικόνας για την επιστήμη και την τεχνολογία στην Ελλάδα ως οχημάτων για τη βελτίωση της ποιότητας ζωής και της απόκτησης μιας ολοένα και πιο απαιτητικά διεκδικήσιμης ευημερίας.

Γεωργία Γκότση

Elizabeth Mayhew Edmonds: Η ελληνική ηθογραφία στην αγγλική μεταφραστική σκηνή

Αριστέα Κομνηνέλλη

Περίοδος της Γης εν ημέραις ογδοήκοντα, η μετάφραση του Άγγελου Βλάχου του μυθιστορήματος του Ιουλίου Βερν στο περιοδικό *Εστία*

Το μυθιστόρημα του Ιουλίου Βερν *Le tour du monde en 80 jours*, ένα από τα δημοφιλέστερα μυθιστορήματα παγκοσμίως, δημοσιεύεται το 1872 σε 32 συνέχειες στο ημερήσιο έντυπο *Le Temps*. Στην ελληνική γλώσσα μεταφράζεται σε συνέχειες από τον Άγγελο Βλάχο στο περιοδικό *Εστία*. Η δημοσίευση ξεκινά το 1879 στο τεύχος 169 και ολοκληρώνεται σε 13 τεύχη. Κατά τον 19ο αιώνα η ανάγνωση της λογοτεχνίας υιοθετεί την περιοδικότητα του τύπου, ο οποίος με τη σειρά του διέπεται από κανόνες λογοτεχνικότητας. Η ανακοίνωση θα περιλαμβάνει μία σύντομη εισαγωγή σχετικά με την παρουσία του Βερν στον ελληνικό περιοδικό τύπο του 19ου αιώνα. Στη συνέχεια, αφού αναλυθούν τα χαρακτηριστικά της αφηγηματικής τεχνικής του συγκεκριμένου γαλλικού μυθιστορήματος, θα αναζητηθεί η αποτύπωσή τους στην ελληνική μετάφραση. Ιδιαίτερη έμφαση θα δοθεί στην απόδοση των στοιχείων εκείνων που σχετίζονται με τον τεχνολογικό πολιτισμό του 19ου αιώνα.

Σοφία Ντενίση

Τα «ταξίδια» του Γκιούλλιβερ μέσω της ευρωπαϊκής θάλασσας στη χώρα των ελληνικών μεταφράσεων του 19ου αιώνα

Το φημισμένο έργο του Jonathan Swift *Gulliver's Travels* (1726) γνωστό σε εμάς ως *Τα ταξίδια του Γκιούλλιβερ* είναι αναμφισβήτητα ένα από τα πλέον συζητημένα μυθιστορήματα του 18ου αιώνα. Έργο αλληγορικό, άσκησε πολεμική κριτική στους κοινωνικούς θεσμούς και καταδίκασε τη ματαιοδοξία και τις φιλοπόλεμες τάσεις της ανθρώπινης φύσης. Η λαμπρή μεταφραστική του πορεία στον ευρωπαϊκό χώρο ξεκίνησε ήδη από τον 18ο αιώνα και κορυφώθηκε τον 19ο ενώ παράλληλα διασκευάστηκε για τα παιδιά. Ποια είναι όμως η ελληνική μεταφραστική τύχη του έργου; Στη χώρα μας γνώρισε την πρώτη του αποσπασματική μεταφραστική απόπειρα μέσα από τις σελίδες του πολύ σημαντικού περιοδικού *Ευτέρπη*. Μεταφραστής του ένας από τους επιφανέστερους λόγιους της εποχής, ο μετέπειτα εκδότης του περιοδικού Πανδώρα Νικόλαος Δραγούμης. Ο Δραγούμης θα μεταφράσει το έργο στο σύνολό του και θα το εκδώσει αυτοτελώς, διασκευάζοντάς το για τα παιδιά, λίγα χρόνια μετά την πρώτη του προσπάθεια. Με την έκδοση αυτή θα αποπειραθεί να εγκαινιάσει την πρώτη σειρά παιδικής λογοτεχνίας στον τόπο μας. Το έργο του Swift θα προσελκύσει το ενδιαφέρον ενός ακόμη μεταφραστή στα τέλη της δεκαετίας του 1880, του λόγιου της διασποράς Σακελλάριου Γ. Σακελλάριου, ο οποίος θα το εκδώσει στην Οδησό της Ρωσίας. Στην παρούσα ανακοίνωση θα παρακολουθήσουμε εκ του σύνεγγυς τη μεταφραστική τύχη του ιδιαίτερου αυτού έργου στην ελληνική του πορεία κατά τον 19ο αιώνα.

Χάρης Ξανθουδάκης

Μια ελληνική μετάφραση του λήμματος «Musik» του J. G. Sulzer στον *Λόγιο Ερμή*

Το 1816 το περιοδικό *Ερμής ο Λόγιος* δημοσίευσε, σε συνέχειες, το εκτενές λήμμα «Musik», από την πολύτομη *Allgemeine Theorie der schönen Künste* του Johann Georg Sulzer, μεταφρασμένο ανωνύμως στα ελληνικά, με πολύ μικρές παραλείψεις και με προσθήκες σε υποσημειώσεις και στη βιβλιογραφία. Η ανακοίνωση θα παρουσιάσει το πλαίσιο και τους στόχους της δημοσίευσης, τις ιδιαίτερες μεταφραστικές δυσκολίες και την υπέρβασή τους, καθώς και μια υπόθεση για το πρόσωπο του μεταφραστή, βασισμένη στη συνανάγνωση εσωτερικών και εξωτερικών ενδείξεων.

Φίλιππος Παππάς

Χαρτογραφώντας το μεταφραστικό πεδίο σε μεγάλη κλίμακα: έντυπα, πόλεις, γλώσσες, ρεπερτόριο

Στόχος της ανακοίνωσής μου θα είναι η συνοπτική «από απόσταση», με διαγράμματα και πίνακες παρουσίαση της μεταφραστικής δραστηριότητας του 19ου αιώνα προκειμένου να υπογραμμιστούν συνοπτικά:

- Πότε δεσπόζει ή εμφανίζεται κάθε τρόπος δημοσίευσης μεταφρασμάτων (αυτοτελή, περιοδικά, εφημερίδες) και τι επιφέρει.

- Ποια γένη και είδη κυριαρχούν ανά δεκαετία.
- Πώς κατανέμεται ποσοτικά και ποιοτικά το ρεπερτόριο ανά δεκαετία.
- Σε ποιες πόλεις του ελλαδικού και εξωελλαδικού υπάρχει έντονη παραγωγή μεταφράσεων, σε ποιο πλαίσιο και με ποια έμφαση.
- Ποιες γλώσσες-πηγή είναι οι βασικότερες σε κάθε περίοδο, με ποια είδη και με ποιες περιοχές είναι συνδεδεμένες.
- Πώς αλλάζει και αυξάνεται το κοινό.

ΟΡΓΑΝΩΤΙΚΗ ΕΠΙΤΡΟΠΗ

Άννα Ταμπάκη, Καθηγήτρια θεατρολογίας – ιστορίας του θεάτρου, Τ.Θ.Σ., Ε.Κ.Π.Α.,
Συντονίστρια του έργου

Στέση Αθήνη, Επίκουρη Καθηγήτρια Νεοελληνικής Φιλολογίας,
Τμήμα Φιλολογίας, Παν/μιο Πατρών

Γιώργος Βάρσος, Επίκουρος Καθηγητής Μετάφρασης – Μεταφρασεολογίας,
Τμήμα Γαλλικής Γλώσσας και Φιλολογίας, Ε.Κ.Π.Α.

Αλεξάνδρα Λιανέρη, Επίκουρη Καθηγήτρια Αρχαίας Ελληνικής Φιλολογίας με έμφαση
στη μεταφραστική θεωρία και πράξη, Τμήμα Φιλολογίας, Α.Π.Θ.

Σοφία Ντενίση, Αναπληρώτρια Καθηγήτρια Ιστορίας και
Κριτικής της Λογοτεχνίας, Α.Σ.Κ.Τ.

Δέσποινα Προβατά, Αναπληρώτρια Καθηγήτρια Ιστορίας του Γαλλικού Πολιτισμού,
Τμήμα Γαλλικής Γλώσσας και Φιλολογίας, Ε.Κ.Π.Α.

Μαρία Σπυριδοπούλου, δρ. Συγκριτικής φιλολογίας, Ε.Ε.Δ.Ι.Π. στο Τ.Θ.Σ.,
Σχολή Καλών Τεχνών, Παν/μιο Πελοποννήσου

